

Start
MLA#2
in 2022

Kom je pionieren?

Informatiegids
MLA#2

2022–2023

www.hetmla.nl/mla2

Inhoud

MLA#2	3
Waarom een MLA#2?	4
Uitgangspunten	5
Onderwijsaanpak	8
Deelschool	9
Projecten, thema's en blokken	9
Leergebieden en vakken	11
Lesrooster	12
Voorbeeld lesrooster	13
Start van de dag	14
Focusuren	14
Master	15
Keuzewerktijd	15
Huiskamer	16
Coaching	16
Ontwikkelgesprek	16
Locatie	17
Aanmelding pilot	17
Verschillen samengevat	18

Het MLA krijgt er een familielid bij, voor nu noemen we dit het MLA#2. En zoals dat vaker binnen families is, hebben deze twee scholen hetzelfde DNA, maar zijn ze toch heel anders.

MLA#2

Het MLA en het MLA#2 worden twee aparte scholen met een eigen onderwijsaanpak en een aparte inschrijving. Natuurlijk wordt het MLA#2 ook een montessorischool voor vmbo-t, havo en vwo, voor leerlingen met en zonder Montessori-achtergrond.

Het nieuwe gebouw moet nog gerealiseerd worden op het Zeeburgereiland. Toch beginnen we in het schooljaar 2022-2023 alvast met de lessen van MLA#2 in de vorm van een pilot, zodat we straks direct met een groep leerlingen de nieuwe school in kunnen gaan.

Deze lessen worden gegeven binnen één van de huidige gebouwen van het MLA. Dat betekent dat de leerlingen binnen de vertrouwde muren van het MLA en met dezelfde kwaliteit de kans krijgen om montessorionderwijs te volgen, geschoeid op een net iets andere leest. Noem het modern montessorionderwijs.

Waarom een MLA#2?

Binnen het MLA zijn we al enige tijd bezig om ons montessorionderwijs toekomstbestendig te maken. Een belangrijke wens hierbij was, het aantal leerlingen op de huidige locatie aan de Pieter de Hoochstraat terug te brengen naar 1100. Om wel montessorionderwijs te kunnen blijven aanbieden aan hetzelfde aantal leerlingen, is het idee ontstaan voor een tweede locatie van het MLA, dat in eerste instantie geschikt is voor 700 leerlingen.

Daarnaast zijn we met een blik op de toekomst, al enige tijd bezig stapsgewijs de onderwijsaanpak zoveel mogelijk terug te brengen naar de kern van het montessorionderwijs. Dit gekoppeld aan recente wetenschappelijke inzichten, want Maria Montessori blijkt haar tijd ver vooruit te zijn geweest met haar gedachtegoed over concentratie, intrinsieke motivatie bij leerlingen en de waarde van het opdoen van brede kennis. En vooral met de overtuiging dat kinderen zich graag ontwikkelen en willen leren, alleen wel in hun eigen tempo en door zelf keuzes te kunnen en mogen maken.

Uitkomsten uit recente leeronderzoeken onderschrijven haar visie op onderwijs.

Kinderen groeien in de huidige tijd op in een complexe wereld die veel van hen vraagt, op vele vlakken. Om daarin goed te functioneren, wordt er aanspraak gemaakt op diverse vaardigheden. We zien het als onze opdracht om leerlingen voor te bereiden op de toekomst en om straks als volwassene een eigen rol in de wereld te kunnen spelen. We bieden daarom keuzes en leren hen ook die keuzes te maken.

Op school is het halen van een diploma natuurlijk belangrijk, maar minstens zo belangrijk vinden we dat de leerlingen ontdekken wie ze zijn, wat hun kwaliteiten zijn, op welke manier ze goede keuzes kunnen maken, dat ze leren omgaan met allerlei soorten mensen en zorg dragen voor hun omgeving en de mensen om zich heen.

Toen in 2018 de toezegging kwam voor de nieuwe locatie, was dit dus dé kans om een andere Montessori-aanpak te ontwikkelen voor de nieuwe school.

Uitgangspunten voor het onderwijs van MLA#2

School zien we als een plek waar leerlingen kennis maken met zichzelf, met hun medemens en de wereld om zich heen. Montessori schreef hierover:

‘We willen geen school creëren voor kinderen. We willen een omgeving creëren waarin het kind zich kan ontwikkelen voor het leven’.

We geven de leerling ruimte om zich te ontwikkelen, ruimte om te ontdekken wie hij is, hoe hij bewuste keuzes kan maken en hoe hij kan omgaan met de vrijheid en de discipline die daarbij hoort.

Om je als leerling te kunnen ontwikkelen voor het leven is kennis nodig. Het opdoen van kennis zien we dan ook als basis van het onderwijs.

Immers, hoe meer je weet, hoe meer je deze kennis kunt toepassen, hoe makkelijker het is om te leren en vaardigheden te ontwikkelen en hoe meer mogelijkheden je hebt.

We hebben vier pijlers geformuleerd die wij als de kern zien voor de onderwijsaanpak:

Gemeenschap

Het MLA is een gemeenschap, een soort mini-samenleving. Binnen deze gemeenschap leren de leerlingen zich sociaal te verhouden tot anderen. Het MLA#2 is een school met verschillende soorten kinderen, met verschillende persoonlijkheden en verschillende achtergronden. Hier leert men van en met elkaar en zo worden de leerlingen ook sociaal toegerust om mee te kunnen draaien in de samenleving buiten de school.

We willen we dat iedereen onderdeel is van de gemeenschap en zich ook onderdeel voelt van de gemeenschap. Hierbinnen is men niet alleen verantwoordelijk voor zichzelf, maar ook voor anderen en voor de omgeving. Deze omgeving reikt verder dan alleen de school; het gaat hierbij ook over het nabijgelegen park, de buurt en haar bewoners. We leren, werken en leven er samen op basis van gelijkwaardigheid en vriend-

schap en zijn daarmee dus ook samen verantwoordelijk voor de school, het onderwijs en elkaar. Als de leerling de school verlaat dan heeft hij handvatten meegekregen, zodat hij zich op een positieve en constructieve manier kan verhouden tot de samenleving waarin hij terecht komt. Hij kan zich straks sociaal en emotioneel verbinden aan de omgeving en heeft leren zorgdragen voor de wereld om zich heen.

Ontwikkelingsgericht leren

Montessori was ervan overtuigd dat ieder kind de wil heeft om te leren en de potentie heeft om zich te ontwikkelen. Van de basisschool krijgt de leerling een advies mee en dat is een belangrijk gegeven. We gaan er echter vanuit dat intelligentie, persoonlijkheid en karakter nog kunnen groeien door inspanning, toewijding en doorzettingsvermogen. We vinden het bovendien belangrijk dat de leerling ontdekt waar hij blij van wordt, zodat hij op een voor hem passend niveau zijn diploma haalt. Het is daarbij van belang om te erkennen dat er verschillen zijn; leerlingen zijn niet gelijk, leven niet gelijk en leren niet gelijk. Maar alle

leerlingen hebben recht op dezelfde kansen, kennis en hoge verwachtingen. De leerling krijgt daarom bij ons de ruimte om zijn kennis te vergroten en verschillende vaardigheden aan te leren in zijn tempo. Dan zal hij ook successen ervaren. We stellen ons zelf constant de volgende vraag:

'Wat heeft deze leerling, in deze fase van zijn ontwikkeling nodig, en hoe helpen wij dat als leraren, coaches en medewerkers mogelijk te maken?'

We werken dus vanuit de ontwikkeling van de leerling en we focussen ons hierbij op het 'leren' van de leerling en niet alleen op het resultaat. Door het leerproces goed te begeleiden en goed zicht te houden op de voortgang, worden de gewenste resultaten ook behaald.

Zelfsturing & autonomie

Uit onderzoek blijkt, dat mensen het gelukkigst worden als ze het gevoel hebben dat ze zelf dingen

mogen bepalen, vanuit interesses en waarden. Het bieden van keuzes vergroot het gevoel van autonomie. Als de leerling het gevoel heeft een keuze te hebben, dan is hij geïnteresseerder in de lesstof, heeft hij meer motivatie om te leren, levert hij betere prestaties en toont hij meer doorzettingsvermogen. Op het MLA bieden we daarom de ruimte om keuzes te maken.

Het maken van goede keuzes is niet iets wat de leerlingen al per definitie kunnen en dat moeten ze leren. Daarom begeleiden wij ze ook in het leren kiezen. Als zij de school verlaten, willen wij dat iedere leerling in staat is om gerichte en weloverwogen keuzes te maken. En, dat hij die keuzes ook kan en durft te maken, doordat hij hiervoor de vaardigheden heeft geleerd.

Betekenisvol onderwijs

Op het MLA#2 willen wij dat de kennis die de leerling opdoet ook echt betekenis heeft, dus dat hij snapt wat hij heeft geleerd en dat hij weet op welke manier hij die kennis kan gebruiken in de echte wereld. Dan raakt hij geïnteresseerder en ge-

motiveerder om te leren, waardoor de aandacht en concentratie worden vergroot. En die zijn weer nodig voor een leerling om kennis goed tot zich te nemen en ook toe te passen. Uiteindelijk bevordert dit begrip, betrokkenheid en zelfvertrouwen wat enorm helpt in het volwassen leven.

Wij begrijpen dus dat de interesse van de leerling de basis is om goed te leren. Daarom bieden we vakken interdisciplinair aan. Dat houdt in dat bepaalde vakken samenwerken in leergebieden.

Onderwijsaanpak

Op het MLA#2 kan de leerling een mavo, havo of vwo-diploma halen. We werken met heterogene brugklassen, zodat we een diverse gemeenschap vormen, net als in de echte wereld. In de eerste drie jaren blijft de stamgroep bij elkaar. Dit zorgt ervoor dat de docent tijd en ruimte heeft om de leerlingen goed te kunnen volgen, waardoor hij ze kan uitdagen op hun niveau. Daarnaast biedt dit ook ruimte voor groepsvorming; leerlingen krijgen de tijd om elkaar echt te leren kennen,

wat bijdraagt aan de sociale veiligheid die nodig is om van en met elkaar te leren. Leerlingen van verschillende leeftijden kunnen elkaar bovendien treffen in verschillende lessen.

In deze eerste drie jaren geven we geen cijfers en blijft in principe niemand zitten. Hierdoor is de druk die een cijfer met zich mee kan brengen minder voelbaar. Dit betekent niet dat we niet weten hoe de leerlingen ervoor staan. Integendeel zelfs. We volgen hun ontwikkeling continu en niet alleen pas aan het einde van een blok bij een toets.

Een schoolcarrière duurt afhankelijk van de gekozen opleiding 4, 5 of 6 jaar en binnen deze opleiding wordt er in al die jaren gewerkt aan de persoonsontwikkeling, socialisatie en kwalificatie.

Deelschool

Het MLA#2 wordt een school met 700 leerlingen en mogelijk breiden we later uit naar 1100. Dat lijkt misschien groot, maar omdat we de school hebben opgedeeld in kleinere deelscholen, van 180 leerlingen, voelt het klein, veilig en overzichtelijk. In het nieuwe gebouw heeft straks elke deelschool een gezamenlijk 'werkplein' in het midden met daaromheen de lokalen. Dus de leerlingen leren elkaar supersnel kennen.

Projecten, thema's en blokken

We gaan werken in 4 blokken van ongeveer 10 weken. Per blok staat er een thema centraal en daaraan gekoppeld een grote opdracht. Per leergebied en vak krijgen de leerlingen een project dat bestaat uit deelopdrachten. Door deze deelopdrachten werken ze in kleine stapjes richting de grote opdracht. De deelopdrachten geven houvast en structuur, waardoor leerlingen tijdens de lesblokken zelfstandig kunnen werken. Binnen het project krijgen ze geregeld de ruimte om zelf keuzes te maken. Keuze in een

opdracht, maar ook keuze met wie ze willen samenwerken, waar ze dat willen doen en hoelang ze aan een opdracht willen besteden.

Ieder blok kent een vaste structuur; een grote kick-off met alle leerlingen uit de jaarlaag waar we het nieuwe blokthema introduceren. Vervolgens gaan de leerlingen samen kennis vergaren, ze krijgen inspirerende lessen van docenten of externe experts, ze werken aan deelopdrachten - soms in een groepje en andere keren alleen - ze doen onderzoek,

gaan op excursies en aan het einde sluiten we het project gezamenlijk af met een eindopdracht. Tussentijds is de leerling in gesprek met zijn begeleider over zijn voortgang en leren we hem na te denken over de stappen die hij heeft gezet en nog wil gaan zetten (reflecteren).

Ook vanaf de 4e klas, wanneer hij een vakkenpakket heeft gekozen, blijft een leerling werken aan projecten die zijn gekoppeld aan een thema en een grote opdracht. Alleen maakt hij nu geen leergebiedop-

dracht meer, maar krijgt hij per vak een grote opdracht die aansluit op het blokthema. Op deze manier blijft er samenhang tussen de vakken en kan hij zich specialiseren in de gekozen vakken. De docenten blijven in de bovenbouw binnen een leergebied samenwerken, om met elkaar te kijken waar ze overlap zien in onderwerpen en vaardigheden. Op deze manier maken we ook het onderwijs in de bovenbouw betekenisvol voor de leerlingen.

Leergebieden en vakken

We gaan lesgeven in leergebieden.

Door als vakdocenten samen te kijken naar de lesstof en deze op een andere manier aan te bieden, ontstaat er meer samenhang in de lesstof. De stof krijgt zo meer betekenis, wat bijdraagt aan de interesse en de motivatie van de leerling. De vakken zullen interdisciplinair aangeboden worden door te werken in drie leergebieden:

Mens en Natuur

Scheikunde/Natuurkunde/Biologie

Mens en Maatschappij

Aardrijkskunde/Geschiedenis/
Economie

Kunstlab

Beeldende Vormen/Multimedia/
Podiumkunsten/Muziek

Binnen zo'n leergebied werken de leerlingen aan projectopdrachten. Naast de leergebieden zijn er losse vakken, zoals Nederlands, wiskunde, de moderne vreemde talen en sport & bewegen. Filosofie wordt verweven in alle vakken. Deze losse vakken sluiten ook aan bij het overkoepelende thema en zijn geregeld onderdeel van de deelprojecten.

Lesrooster

Echt tijd en aandacht aan een taak kunnen besteden is de sleutel tot zelfregulatie en Montessori werkte daarom niet met een rooster en met pauzes. Een langere tijd aan een opdracht kunnen werken, geeft je namelijk de ruimte om in je volle concentratie te komen en in een flow te raken; het gevoel dat je echt goed in een opdracht zit. Volgens Montessori moet je kinderen daarom hun eigen leren laten bepalen. En als een leerling het even nodig heeft om pauze te houden, kan hij zelf bepalen wanneer dit een goed moment is.

Op het MLA#2 gaan we daarom ook werken met een ander rooster. We hebben nu een conceptrooster gemaakt waarin we lesgeven in lesblokken van 75 minuten en blokuren van 2,5 uur voor de leergebieden. Deze manier van werken biedt ruimte in het rooster voor vakken die twee keer per week een vakles nodig hebben, zoals sport en bewegen.

Zie hiernaast een lesrooster zoals dat er op MLA#2 uit zou kunnen zien, gevolgd door de toelichting hierop.

Voorbeeld lesrooster

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
9:00 - 10:00	Focusuur		Focusuur		Focusuur
10:00 - 11:15	Leergebied Mens en Maatschappij	Sporten & Bewegen	Leergebied Kunstlab	Wiskunde	MVT [*]
11:15 - 12:30		Nederlands		Nederlands	Sporten & Bewegen
Pauze					
13:00 - 14:15	MVT	MVT	Huiskamer ^{***}	MVT	Leergebied Mens en Natuur
14:15 - 15:30	KWT ^{**}	Wiskunde		Masterclass	
15:30 - 16:45	Coach- gesprekken	Huiskamer		Huiskamer	Huiskamer

* Moderne vreemde talen

** Keuzewerktijd

*** Huiskamer is facultatief

Start van de dag

Op het MLA#2 start de dag van de leerling wat later, de ene dag is dit om 09.00 uur en de andere dag om 10.00 uur. Wij sluiten daarmee aan op het bioritme van de leerling. Aan het begin van de tienertijd verschuift de biologische klok die het slaap-waakritme bepaalt. Dit zorgt ervoor dat een leerling pas veel later moe wordt op de avond en hierdoor vaak later naar bed gaat. Om goed te functioneren heeft een tiener gemiddeld alleen wel negen tot tien uur slaap nodig. Slaapt de leerling te weinig, dan kan dit leiden tot cognitieve vermoeidheid, concentratieproblemen, prikkelbaarheid en slechte schoolprestaties. Door iets later te beginnen sluiten we dus aan op het ritme van de leerling en kan hij uitgerust aan de dag beginnen.

Focusuren

Op het MLA#2 heeft een leerling drie focusuren per week; groepsvorming, organisatie en stilte. Deze lessen worden gegeven door verschillende docenten. Als team leren we de leerlingen zo allemaal goed kennen. Bij het focusuur 'groepsvorming' gaat het in de basis om

het vormen van een groep. In deze les worden spellen en oefeningen gedaan die ondersteunend zijn aan deze vorming. Daarnaast kunnen hier gesprekken plaatsvinden over wat er speelt in de klas. Tijdens dit uur zal ook de informatie rondom werkweken, activiteiten etc. worden gedeeld.

Tijdens het focusuur 'organisatie' wordt de leerling begeleid in het ontwikkelen van metacognitieve en executie vaardigheden. Denk hierbij aan vaardigheden als het plannen en organiseren van zijn werk en reflecteren. In het focusuur 'stilte' gaan we met leerlingen 'stilte leren maken'. We willen leerlingen laten ervaren wat stilte met je kan doen en hoe je stil kunt zijn met jezelf. 'Stilte maken' leren we stap voor stap, met hele korte stiltemomenten in het begin. Het doel is dat een leerling op een gegeven moment zelf kan kiezen hoe hij dit stilteuur wil invullen; wellicht met een wandeling of met schrijven in zijn dagboek, lezen, het volgen van een yoga- of meditatieles of het kleuren van een mandala.

Master

Twee van de vier blokken volgt een leerling een master waar hij zich verdiept in een bepaald onderwerp. Dit kan echt van alles zijn: koken, sterrenkunde, psychologie, het maken van een film, in een band spelen, een band oprichten, debatteren of Chinees leren. Hij kan een bestaande master kiezen, of draagt er zelf één aan als hij een goed idee heeft.

Keuzewerktijd

Op het MLA#2 hebben we ook keuzewerktijd (KWT). Daarin bepaalt een leerling zelf aan welk vak hij wil werken. Tijdens deze uren werken

leerlingen samen met leerlingen uit andere klassen van dezelfde school in een vaklokaal. Leerlingen kunnen zich hiervoor van te voren inschrijven.

Tijdens de werktijd kan de leerling aan een project werken, een samenwerkingsopdracht doen, extra hulp en uitleg vragen aan de aanwezige vakdocent of medeleerlingen. De werktijd is een echt montessoribegrip, omdat deze de leerling de kans biedt om zelf keuzes te maken, verantwoordelijkheid te nemen, anderen te helpen en samen te werken.

Huiskamer

In de huiskamer bieden we de leerling onder genot van een kopje thee, de mogelijkheid om na school nog wat te werken, na te praten met leerlingen en docenten, wat laatste dingen af te maken of zich voor te bereiden voor de volgende dag. De huiskamer is in principe facultatief, maar docenten kunnen leerlingen ook uitnodigen om in de huiskamer te komen werken.

Coaching

Op het MLA#2 heeft iedere leerling een persoonlijke coach. Dit is een docent die de leerling begeleidt tijdens zijn gehele brugperiode. De coach is het aanspreekpunt voor de leerling en voor zijn ouders. De leerling heeft ieder blok meerdere gesprekken met zijn coach. De gesprekken helpen de leerling bewust te worden van wat zijn mogelijkheden zijn en wat hij wil bereiken, maar ook waar hij nog aan moet werken en wat hij daarvoor nodig heeft.

Zo leert de leerling zichzelf goed kennen en krijgt hij geleidelijk steeds meer grip op zijn eigen leerproces. Tijdens het coachgesprek kan de

leerling ook praten over ervaringen binnen de klas of op school. De coach geeft de leerling in het eerste jaar les en blijft waar mogelijk de leerling drie jaar begeleiden.

Ontwikkelgesprek

Vier keer per jaar heeft de leerling een ontwikkelgesprek. Dit gesprek start altijd met een presentatie van de leerling, waarin hij zijn ontwikkeling zichtbaar maakt voor zichzelf, maar ook voor de anderen. Hij kan hierbij werk laten zien waar hij trots op is aan zijn medeleerlingen en/of ouders. Twee keer per jaar worden de ouders namelijk uitgenodigd bij dit ontwikkelgesprek. Op deze manier zijn we met elkaar verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de leerling en kunnen we zijn successen vieren.

Tijdens een blok krijgt de leerling feedback van alle docenten, medewerkers, zijn coach en medeleerlingen. Deze informatie kan de leerling gebruiken ter voorbereiding van zijn gesprek. Dit hoeft hij niet alleen te doen, hij wordt hierin ondersteund door zijn coach. Samen reflecteren ze op de feedback; waar staat hij,

wat hij heeft geleerd de afgelopen weken, wat heeft dit met hem gedaan en welke doelen stelt hij voor zichzelf de komende tijd. De coach, medeleerlingen en ouders geven de leerling na afloop van zijn presentatie feedback. Dit kan de leerling weer verwerken in zijn portfolio.

Locatie

We starten de komende jaren in één van de bestaande gebouwen van het MLA. De nieuwe school wordt gebouwd in de Sluisbuurt; een nog te bouwen wijk bij Zeeburgereiland, aan de oostkant van Amsterdam.

Aanmelding pilot

Natuurlijk is een pilot bedoeld om te proberen, evalueren, bij te schaven en te verbeteren, maar de basis staat wel vast. Het is geen experiment. Het leuke eraan is ook dat we de leerlingen om hun mening vragen en zo hebben ze zelf invloed op het onderwijs dat ze volgen. Wel geldt voor alle betrokkenen, dus leerlingen, medewerkers en ouders, dat ze enthousiast zijn, vertrouwen en zin hebben in dit avontuur, want dat is het wel.

Als deze onderwijsaanpak jullie aanspreekt en het jouw kind ook wat lijkt om te pionieren dan kan hij zich aanmelden voor de pilot.

Hoe?

Straks bij de schoolkeuze kiest hij voor het MLA#2 oftewel de 'pilot'. Let wel, deze keuze is bindend en dat betekent dat hij niet halverwege kan besluiten om naar het huidige MLA over te stappen of andersom.

Wat is het verschil met het huidige MLA-onderwijs?

De vakken zijn ondergebracht in 3 leergebieden.

De lessen beslaan 75 min en blokken 2,5 uur. Dit geeft rust en structuur en bevordert concentratie en motivatie.

De langere lessen geven docenten de kans om de leerlingen goed te observeren en echt te leren kennen.

Het schooljaar is opgedeeld in 4 blokken van 10 weken. Ieder blok heeft een bepaald thema.

Binnen een project wordt de leerling begeleid en is er veel ruimte voor eigen keuzes en inbreng.

Er is een 3-jarige heterogene brugklas, waarbinnen de leerling wordt uitgedaagd op zijn eigen niveau. Dit wordt mogelijk gemaakt omdat er wordt gewerkt in projecten waar de leerling – naast groepsopdrachten – ook individuele opdrachten doet.

De projecten worden interdisciplinair aangeboden. Dat houdt in dat alle vakken werken vanuit het centrale blokthema.

Minimaal 2 blokken per jaar kiest de leerling een master. Uit interesse en om ergens echt goed in te worden.

Docenten hebben een andere rol; ze zijn niet alleen experts in hun les, maar zijn vooral begeleiders van de leerlingen en hebben meer ruimte om leerlinggesprekken te voeren.

MLA#2

www.hetmla.nl/mla2